

Advokat
Lene Astrup Treffer
Strandvejen 4, 1. tv.
9000 Aalborg

J. nr. 02-103950

UDSKRIFT
af
DOMBOGEN FOR VESTRE LANDSRET

DOM

afsagt den 14. marts 2013 af Vestre Landsrets 1. afdeling
(dommerne Kristian Petersen, Hans-Jørgen Nymark Beck og Kirsten Thorup) i 1. instans-
sag

V.L. B-2285-11

 H
(advokat Lene Astrup Treffer, Aalborg)

mod

 M
(advokat Dan Terkildsen, København)

Indledning

Sagen er anlagt ved Retten i Aalborg den 2. august 2011 og ved kendelse af 13. september 2011 henvist til Vestre Landsret i medfør af retsplejelovens § 226, stk. 1.

Sagen drejer sig om deling af pensionsrettigheder ved skilsmisse og angår blandt andet, om sagsøgeren, har krav på fællesskabskompensation og rimeligheds-
kompensation i medfør af lov om ægteskabets retsvirkninger (retsvirkningsloven) §§ 16 d
og 16 e.

Påstande

H
 har nedlagt følgende påstande:

Påstand 1

^M Sagsøgte, ^H skal anerkende, at ^H som en del af bodelingen har krav på 24.618,31 kr. samt 2.122,50 kr. i henhold til retsvirkningslovens § 16 b, stk. 3, subsidiært et efter landsrettens skøn fastsat mindre beløb, med tillæg af procesrente fra den 10. juli 2008.

Påstand 2

^M skal anerkende, at ^H har krav på lighedeling af ^H pensionsordning i Nordea Pension i henhold til retsvirkningslovens § 16 b, stk. 3, opgjort til brutto 102.643,00 kr., hvoraf ^H har krav på 33.989,93 kr., subsidiært et efter landsrettens skøn fastsat mindre beløb, med tillæg af procesrente fra den 10. juli 2008.

Påstand 3

^M skal anerkende, at ^H har krav på fællesskabskompensation i henhold til retsvirkningslovens § 16 d med 405.252,43 kr., subsidiært et efter landsrettens skøn fastsat mindre beløb, med tillæg af procesrente fra den 10. juli 2008.

Påstand 4

^M skal anerkende, at ^H har krav på rimelighedskompensation i henhold til retsvirkningslovens § 16 e med 182.195,08 kr., subsidiært et efter landsrettens skøn fastsat mindre beløb, med tillæg af procesrente fra den 10. juli 2008.

^M har påstået frifindelse, subsidiært frifindelse mod betaling af et efter landsrettens skøn fastsat mindre beløb.

^H og ^M er begge meddelt fri proces.

Sagsfremstilling

^H, født i 1955, og ^M født i 1956, indledte deres samliv

i 1986. Parrets to børn er født henholdsvis den 13. september 1988 og den 15. oktober 1989, og parret blev gift den 27. marts 1999. Der var almindeligt formuefællesskab under ægteskabet. Den 25. august 2008 blev parret skilt.

Under samlivet og ægteskabet havde [redacted] flere ansættelser på nedsat tid og perioder uden beskæftigelse, herunder en periode fra 1994 til 1997, hvor parret var bosat i Tyskland i forbindelse med [redacted] udstationering. Om [redacted] Hansens ansættelser fremgår følgende af en udskrift fra [redacted] Sygehus' personaleoplysninger:

”
...
011181-280282: Lungemedicinsk afdeling, [redacted] Hospital
010882-300984: Thoraxkirurgisk afdeling, [redacted] Amtssygehus
011084-310886: Akut medicinsk/kirurgisk modtagerafdeling, [redacted]
Amtssygehus
010986-311287: 1. assistent, Skadestue/Modtagelse, [redacted]
010188-280289: Intensiv afdeling, [redacted] Amtssygehus
010292-310392: Plejehjemmet [redacted]
010492-310592: Børneonkologisk afdeling, [redacted] Sygehus [redacted]
150692-310794: Nefrologisk/karkirurgisk/thoraxkirurgisk ambulatorium,
[redacted] Sygehus [redacted]
010994010897: Boet i Tyskland p.g.a. sin mand arbejde
010398- Blodbanken, klinisk immunologisk afdeling, [redacted] Sy-
gehus [redacted]
...”

Videre fremgår af en oversigt af 3. februar 2010 fra Region Nordjyllands HR-afdeling vedrørende [redacted] ansættelser på sygehuset:

”Ansættelsesforhold på [redacted] Sygehus for [redacted]

Ansættelsessted:	Ansættelsesperiode::	Ansættelses brøk:	
Skade/Modtagelsen	01.11.1986 – 31.12.1987	1,0000	= fuld tid
Børneafdelingen	01.04.1992 – 31.05.1992	0,7365	= 109 timer/4 uger
Kirurgisk amb.	15.06.1992 – 30.06.1992	1,0000	= fuld tid
	01.07.1992 – 31.07.1994	0,5000	= 74 timer/4 uger
Klinisk Immunologisk Afdeling	01.03.1998 – 31.12.1999	1,0000	= fuld tid
	01.01.2000 – 31.07.2003	0,8176	= 30,25 timer/uge
	01.08.2003 – 31.10.2003	1,0000	= fuld tid

01.11.2003 – 16.01.2005	0,8176	= 30,25 timer/uge
17.01.2005 – 15.04.2008	0,8919	= 33 timer/uge
16.04.2008 – 05.06.2008	0,0000	= konflikt
06.06.2008 – fortsat	1,0000	= fuld tid"

H
[redacted] har i forbindelse med sine ansættelser som sygeplejerske indbetalt til en obligatorisk arbejdsmarkedspension i PKA A/S. Pensionsselskabet har til brug for sagen besvaret spørgsmål fra H's [redacted] advokat om den forventede pensionsudbetaling på pensioneringstidspunktet. Det fremgår af besvarelsen, at H [redacted], hvis hun fortsætter med en uændret månedlig indbetaling af pensionsbidrag på 3.594 kr. (svarende til en årlig indbetaling på 43.128 kr.), vil være berettiget til en livsvarig årlig alderspension på 95.800 kr. og en engangssum på 197.600 kr. ved en pensionering i en alder af 66½ år. Ved en pensionering i en alder af 61½ år vil den årlige alderspension udgøre 67.900 kr. og engangssummen 151.400 kr.

Dansk Sygeplejeråd har til brug for sagen udarbejdet en opgørelse over forskellen på de pensionsindbetalinger, H [redacted] faktisk har foretaget, og de indbetalinger, hun ville have foretaget, såfremt hun under ægteskabet, det forudgående samliv og perioden 1. august 1982 – 1. november 1986 havde indbetalt pensionsbidrag svarende til en fuldtidsbeskæftiget. Dansk Sygeplejeråd har i rådets besvarelse af 26. april 2010 opgjort forskellen således:

<u>Ansættelsesperiode</u>	<u>Pension fuld tid</u>	<u>Pension deltid</u>	<u>Forskel</u>
1.4.1992 – 1.6.1992	3249,54	2129,88	1119,66
1.7.1992 – 1.8.1994	42.850,02	19.101,81	23.748,21
1.1.2000 – 1.8.2003	86.567,45	63.100,38	23.467,07
1.11.2003 – 16.1.2005	40.766,56	29.715,37	11.051,19
17.1.2005 – 15.4.2008	140.283,87	112.223,17	28.060,70
I alt	313717,44	226270,61	87446,83

<u>Uden job</u>	<u>Manglende pension</u>
1.8.82 – 1.11.86	64.949,85
1.1.88 – 1.4.92	97.205,04
1.8.94 – 1.3.98	85.865,01
I alt	248019,9"

H
Foruden pensionen i PKA A/S har [redacted] indbetalt til en kapitalpension og en selvension i Spar Nord Bank A/S, og værdien heraf udgjorde ved samlivsophævelsen i 2008 henholdsvis 82.061 kr. og 4.245 kr.

M
[redacted] har i kraft af sin ansættelse som tjenestemand i Forsvaret ret til tjenestemandspension. M [redacted] er forpligtet til at fratræde på grund af alder som 60-årig. Det er oplyst fra Personalestyrelsen, at M [redacted] ved pensionering som 60-årig er berettiget til en årlig tjenestemandspension på 259.103 kr. inklusive et "Under 65-års til-læg" på 41.642 kr. M [redacted] har endvidere indbetalt til en pensionsordning i Nordea Liv & Pension. Af en pensionsoversigt af 14. juli 2009 fra Nordea Liv & Pension fremgår, at opsparingen i denne pensionsordning pr. 30. juni 2009 udgjorde 102.643 kr. Videre fremgår af oversigten blandt andet:

"Bestemmelser

Aftale	Pensionsaftale nr. 1 af 1.10.1997 mellem arbejdsgiveren og Nordea Liv & Pension.
Betingelser	Almindelige forsikringsbetingelser for obligatorisk tegnede forsikringer...
...	
Firma ordning	Denne forsikring er oprettet som led i en pensionsordning mellem Dem og en arbejdsgiver. Pensionsordningen er omfattet af bestemmelserne i den mellem arbejdsgiveren og Nordea Liv og Pension indgåede fir-mapensionsaftale.
Særlige vilkår	Forsikringen kan ikke tilbagekøbes.
...	

I en e-mail af 4. april 2011 har Hovedorganisationen af Officerer i Danmark som svar på spørgsmål fra M [redacted] oplyst, at organisationen ikke lå inde med oplysninger om, hvornår indbetalingen til ordningen var påbegyndt, men at der var tale om en tvungen arbejdsgiverbetalt pension, som ikke kunne opsiges eller udbetales før pensionering.

Foruden sin tjenestemandspension og pensionsordningen i Nordea har M [redacted] indbetalt til en kapitalpension og en selvension i Spar Nord Bank A/S, og værdien heraf udgjorde ved samlivsophævelsen i 2008 henholdsvis 149.545,08 kr. og 203.720,14 kr.

Det fremgår af en udateret opgørelse fra Spar Nord Bank A/S, som blev udarbejdet i for-

bindelse med skilsmissen, at ^{M's} [redacted] og ^{H's} [redacted] kapitalpensioner og selvpensioner i banken blev delt således:

"Opgørelse af Pensioner

Fordel ^M kapitalpension

149.545,08 kr. - 82.061 kr. = 67.484,08 kr.

Dette beløb deles med 2 så de får lige meget hver $67.484,08/2=33.742,04$ kr.

Da der skal betales 40% afgift ved udbetaling af kapitalpensionen, så får ^H [redacted] udbetalt 60% af 33.742,04 kr. = 20.245,22 kr.

Fordel ^M Selvpension

203.720,14 kr. - 4.245 kr. = 199.475,14

Dette beløb deles med 2 så de får lige meget hver $199.475,14/2 = 99.737,57$ kr.

Altså skal ^H [redacted] i alt have overført 20.245,22 kr. + 99.737,57 kr. = 119.982,79 kr.

Det er aftalt at ^H [redacted] får overført 120.000 kr."

Forinden havde ^M [redacted] i en mail af 3. juli 2008 til banken blandt andet anført følgende om den forestående deling af parrets indeståender i banken:

^H "1. [redacted] og jeg er blevet enige om at vores finansielle skæringsdato skal være TOR d. 10 JUL 2008, da jeg tager til USA dagen efter. Derfor vil vi eftermiddag d. 10 JUL komme forbi og dele konti og evt. underskrive, hvad der måtte skulle underskrives, f.eks. så vi ikke længere har adgang til hinandens konti. ...

2. Kontooversigt pr. 1 JUL 08.

...
- opsparing ... 339.446,25 Fælles, beløbet deles, konto forbliver ^M [redacted]
...
- Spar Nord Stjernekonto ... 128.279,89 ^M [redacted], beløbet deles, konto forbliver ^M [redacted]'s
...
- Spar Nord Stjernekonto ... 20.760,23 ^H [redacted]'s, beløbet deles, konto flyttes fra ^M [redacted]'s oversigt
...
- Budgetkonto ... 18.311,17 ^M [redacted], beløbet deles, konto forbliver ^M [redacted]'s
...
- Millionærkonto ... 33.494,21 Fælles, beløbet deles, konto forbliver ^M [redacted]'s
...
- Selvpension ... 1.245,00 ^M [redacted]'s, beløbet deles, konto forbliver ^M [redacted]'s
...

- M
- Aldersbestemt pulje ... 149.545,08 M's, ved pensionsudbetaling deles beløbet 50/50
- ...
- M
- Aldersbestemt pulje ... 170.719,34 M's, ved pensionsudbetaling deles beløbet 50/50
- ...
- M
- Spar Nord Stjernekonto ... 10.000,00 M's, forbliver, beløbet er modregnet i forbrugsopg.

F.eks. beløb, der skal deles, i alt 521.980,58 = 260.990,29 til hver pr. 1 JUL 08. ...

3. BA købte for ca. ½ år siden for 40.000 kr Spar Nord aktier. Hvis det er muligt skal disse aktier deles, så M og M får halvdelen hver, ergo halvdelen overføres til depot i M navn. ... (Evt. sælges halvdelen og M får pengene)?

... H H

* M's pensionskonfti, der ikke figurerer på kontooversigten deles 50/50 ved udbetaling.

...

Det er oplyst, at parrets hus blev solgt ultimo 2012, og at provenuet blev delt med 597.166,15 kr. til M og 697.166,15 kr. til M.

H

De beregninger, som ligger til grund for den beløbsmæssige opgørelse af M's principale påstande, er nærmere behandlet i dennes processkrifter samt i støttebilag. Der er endvidere udarbejdet alternative beregninger angående de subsidiære påstande.

H

Den beløbsmæssige opgørelse af M's principale påstand 1 er baseret på en forlods udtagelse af M's egne pensionsordninger i Spar Nord Bank A/S og en deling af dels M's kapitalpension i banken med fradrag af skat på 40 %, dels af M's selv pension i banken, og med fradrag af det beløb, som M allerede har modtaget som følge af den faktisk foretagne deling af parternes pensionsordninger i banken.

H's

Den beløbsmæssige opgørelse af M's principale påstand 2 er baseret på en deling af nettoværdien af M's pensionsordning i Nordea Liv & Pension. Nettoværdien er beregnet som værdien af ordningen pr. 30. juni 2009 med tillæg af en gennemsnitlig forrentning på 4 % frem til pensionens udbetaling ved M's pensionering som 60-årig, og med fradrag af en forventet gennemsnitlig skatteprocent på 50.

H's

Den beløbsmæssige opgørelse af M's principale påstand 3 tager ud-

gangspunkt i summen af de beløb, som Dansk Sygeplejeråd har opgjort som "manglende pensionsindbetalinger" for så vidt angår forskellen mellem ^{H's} faktisk foretagne pensionsindbetalinger under ægteskabet og det forudgående samliv og indbetalinger svarende til en fuldtidsansat i samme periode. De manglende pensionsindbetalinger er opgjort for den enkelte ansættelsesperiode inklusive renters renter, således at der for ansættelsesperioden er tillagt en årlig forrentning på fem procent fra midten af den pågældende ansættelsesperiode og frem til oktober 2012. Den samlede manglende pensionsindbetaling inklusive renters renter er af ^H opgjort til i alt 643.257,82 kr., hvorfra er fratrasket en ^H forventet beskatning på 37 %, hvorefter nettotabet er opgjort til 405.252,43 kr. ^H har til brug for den subsidiaire påstand foretaget en tilsvarende beregning, men således at der alene er medtaget "manglende indbetalinger" under ægteskabet. Den samlede manglende pensionsindbetaling inklusive renters renter under ægteskabet er her opgjort til i alt 94.679,21 kr., og efter fradrag af forventet beskatning på 37 % til i alt 59.647,90 kr.

^{H's}
Den beløbsmæssige opgørelse af ^{H's} principale påstand 4 er baseret på en beregningsformular, der er udarbejdet af advokat Jørgen Grønborg. Sagsøgeren har til brug for den subsidiaire påstand udarbejdet en række alternative beregninger, der ligeledes er baseret på samme beregningsformular.

Forklaringer

^H ^M og ^{Vidne A} har afgivet forklaring for landsretten.

^H har forklaret, at hun er 57 år og arbejder i blodbanken på ^M Sygehus, afdeling nord, og har gjort det i 15 år. Hun og ^M indledte forholdet i 1985; hun var da ansat på Gentofte Sygehus, og ^M var ansat i Jægerkorpsen. De flyttede sammen i august 1986 i ^M ved Aalborg. Hun tror, at de i løbet af relativt kort tid fik samme bank. De oprettede blandt andet fælles budgetkonto og fik fuldmagt til at disponere over hinandens konti. Hun har svært ved præcist at tidsfæste dette, men hun er ret sikker på, at det var før, de fik børn. Deres løn blev indsat på deres respektive lønkonti, og herfra blev der overført en andel af lønnen til budgetkontoen. ^M overførte en større andel end hun til budgetkontoen. Dette var begrundet i, at han tjente mere, og at hun stod for alle de daglige indkøb. Hvis der skulle indkøbes større ting, eksempelvis en græsslåmaskine, var

det ^M [redacted], der stod for det. Hun kunne overføre beløb fra ^{M's} [redacted] konti til sin, hvis hun manglede penge, og det benyttede hun sig af, bl.a. når ^M [redacted] var længere tid i udlandet. Inden de fik børn, havde hun en stilling som 1. assistent på Aalborg Sygehus. Primo 1988 flyttede de til København på grund af ^M [redacted]'s uddannelse. ^{Børn} [redacted] blev født i september 1988, og ^M [redacted] havde kun en uges orlov i forbindelse med fødslen. Han havde vist ingen orlov i forbindelse med ^{børn} [redacted] fødsel i oktober 1989. Før ^{børn} [redacted] fødsel havde hun aborteret to gange. I forbindelse med ^{børn} [redacted] fødsel var hun indlagt fra maj 1988 og indtil fødslen. Hun var sygemeldt under hele graviditeten med ^M [redacted]. I sommeren 1989 var ^M [redacted] færdig med uddannelsesforløbet i København og skulle herefter tilbage til jægerkorpset. De flyttede derfor tilbage til Nordjylland. På grund af ^{M's} [redacted] arbejde var det begrænset, hvilke ^M sygeplejerskestillinger hun kunne søge. Hun var i perioder alene med børnene, da ^M [redacted] rejste meget. Hun kunne derfor ikke søge stillinger med aften- eller nattevagter.

Oversigten dateret 3. februar 2010 er en oversigt over hendes ansættelsesforhold på ^M [redacted] Sygehus. Både ansættelsen på Plejehjemmet Liselund og på Børneonkologisk afdeling, ^M [redacted] Sygehus, var deltidsstillinger. Hun og ^M [redacted] var enige om, at hun af hensyn til børnene skulle arbejde på nedsat tid. De har givetvis talt om det, og deres økonomi tillod, at hun var på nedsat tid. Som hun husker det, var de enige om, at hun på dette tidspunkt skulle være ansat på deltid; ^M [redacted] har i hvert fald ikke protesteret. Perioden fra 1994 til 1997, hvor de boede i Tyskland, var også begrundet i ^{M's} [redacted] arbejde og uddannelse. Hun vil tro, at ^M [redacted] altid har været bortrejst gennemsnitligt tre måneder om året. Han har altid været aktiv faldskærmspringer og har brugt meget tid herpå. Det var hende, der stod for det hjemlige, både når han var hjemme og bortrejst. Mens de boede i Tyskland, gik hun hjemme ved børnene. Det var vanskeligt at forene opholdet i Tyskland med et arbejde bl.a. på grund af begrænsede åbningstider i daginstitutionerne. Under udstationeringen i Tyskland fik ^M [redacted] en løn, som skulle modsvare, at hun ikke havde lønindtægt. Hun husker, at de talte om, hvorvidt hun skulle være hvilende medlem i pensionskassen, mens de var i Tyskland, eller om hun skulle fortsætte indbetalingerne, men ^{M's} [redacted] holdning var, at det ikke var nødvendigt, da de ville have penge nok, når de nåede pensionsalderen. Hun har givetvis søgt job fra 1. september 1997, hvor de vendte tilbage til Danmark. Hun søgte mange stillinger. Da hun i marts 1998 startede i sin nuværende stilling, var det til at begynde med på fuld tid. Det var stadig hende, der skulle sørge for at kunne hente og bringe børnene. For at have en nogenlunde rimelig hverdag var det hensigtsmæssigt, at hun var på deltid. Hun stod alene med opgaverne i hjemmet. Det har aldrig været på tale at tilkøbe hjælp i hjemmet, og hun har kun to gange benyttet sig af barnepige. Da ^M [redacted] var i Irak i

16 måneder, var han kun hjemme på orlov 2 uger ad gangen fire gange årligt.

De stod begge på skødet, da de købte hus. Grunden til, at de valgte at blive gift, var, at Forsvaret anbefalede, at de blev gift på grund af Danmarks involvering i internationale konflikter. ^M blev blandt andet udstationeret til Kosovo, Irak og Afghanistan. De var indtil da gået ud fra, at de i økonomisk henseende var stillet som ægtefæller, da de havde levet sammen i mere end 7 år.

De blev i januar 2008 enige om skilsmisse. De boede fortsat begge i huset. Mailen af 3. juli 2008 til Spar Nord Bank A/S er ^{M/S} oplæg til et møde i banken. Det har altid været ^M der havde styr på familiens økonomi. De havde talt om, at aktiverne i banken skulle deles lige mellem dem. Det, der står i mailen om deling af kontiene, var noget, de havde talt om og var enige om. Hun ved ikke, hvad det er for pensionskonti, som er omtalt ved stjernemarkeringen nederst på mailen. Hun kan ikke huske, hvad hun tænkte om denne tilføjelse, men hun har efterfølgende talt med banken, og der er ikke andre konti. Hun opfattede aftalen mellem sig og ^M om indeståenderne i banken således, at de aftalte at dele indeståenderne lige, og at aftalen kun angik det, der stod i banken. ^M har tilbudt hende 50.000 kr. som kompensation for, at hendes pension er ringere, men det afslog hun. Indbo er ikke omtalt i mailen, da det ikke angik banken. Huset blev sat til salg i april 2008, og de var enige om, at de skulle dele provenuet. De talte ikke om, hvad der skulle ske med tjenestemandspensionen eller hendes pension i PKA. Årsagen til, at hun forlods modtog 100.000 kr. af provenuet fra salget af huset, var, at hun derved blev kompenseret for, at huset blev solgt til en lavere pris, end hun efter råd fra en ejendomsmægler fandt acceptabel.

Hun var ansat fra 1. januar 1988 til 28. februar 1989 på Gentofte Sygehus. Hun modtog løn i hele denne periode; dog var hun en del af perioden på barselsorlov, hvor hun modtog barselsdagpenge. I perioden fra 1. februar 1992 til 31. marts 1992 var hun ansat på Plejehjemmet Liselund. Det er derfor ikke korrekt, at hun var uden ansættelse i hele perioden fra 1. januar 1988 til 1. april 1992, således som det er forudsat i den beregning, som Dansk Sygeplejeråd har foretaget til brug for sagen. Hun stoppede på Gentofte Sygehus i 1989, fordi de skulle flytte tilbage til Nordjylland, og fordi hendes barselsorlov efter fødslen af ^{ben} ophørte. Da hendes barselsorlov efter ^{ben} fødsel ophørte, valgte hun og ^M at hun skulle blive hjemme i yderligere tre måneder af hensyn til ^{ben}. Hun begyndte dog i denne periode at søge stillinger. Hun husker ikke, hvilke ydelser hun modtog i den perio-

de, hvor hun havde børnepasningsorlov i den første del af perioden, hvor de boede i Tyskland. Hun tror, at orloven varede ca. 1 år.

De sidste år inden skilsmissen arbejdede hun 33 timer om ugen, men hun havde stadig en del opgaver i hjemmet. Børnene boede stadig hjemme, da hun og [redacted] blev skilt.

[redacted] har forklaret, at det er korrekt, at han og [redacted] flyttede sammen i 1986, hvor [redacted] flyttede til Sulsted. Beskrivelsen i [redacted] Sygehus' personaleoplysninger af [redacted] ansættelsesforløb passer med hans erindring.

Han og [redacted] havde hver sin lønkonto. Derfra blev overført et månedligt beløb til budgetkontoen, hvorfra de faste udgifter blev betalt. Han betalte en større andel til budgetkontoen. [redacted] betalte fra sin lønkonto de daglige udgifter, mens han fra sin lønkonto betalte de større ting, som blev købt. Sådan har de indrettet sig i hele samlivsperioden og under ægteskabet. Det er rigtigt, at de kunne disponere over hinandens konti, men det gjorde de ikke uden at konsultere hinanden forinden. Han husker ikke, hvornår de oprettede disse konti.

[redacted] var i arbejde indtil graviditeten med [redacted] barn, hvor hun blev sygemeldt på grund af risiko for for tidlig fødsel. [redacted] begyndte først at arbejde igen i 1992, dels på grund af barsler, dels fordi de valgte, at hun skulle gå hjemme, da de økonomisk havde mulighed for det. Det er korrekt, at hun i februar 1992 startede på fuld tid på Plejehjemmet Liselund. Så vidt han husker, skiftede hun efter kort tid til stillingen på [redacted] Sygehus, da denne stilling var en deltidsstilling. Under udstationeringen i Tyskland havde de mulighed for at spare op af hans løn, hvilket også skete. De havde et indestående på ca. 600.000 kr. på en boligopsparing, da de vendte hjem fra Tyskland. Hvis han mistede livet under en udsendelse som soldat, ville [redacted] og børnene økonomisk være væsentligt bedre stillede, hvis de var gift. Det var grunden til, at de i 1999 giftede sig.

Det er ham, der har skrevet mailen af 3. juli 2008 til Spar Nord Bank A/S. Han har også skrevet tilføjelsen ved stjernemarkeringen nederst på mailen om de af [redacted] pensionskonti, som ikke figurerede på kontooversigten. Han tænkte her på [redacted] PKA pension. Pensionsordningen i Nordea Liv & Pension er en obligatorisk pensionsordning, hvor Forsvaret indbetaler 2/3 af bidraget, mens han selv indbetaler den sidste tredjedel. Han kan ikke fravælge ordningen. Han er 56 år og skal fratræde på grund af alder, når han fylder 60.

A
[redacted] har forklaret, at hun er ansat som forhandlingsleder i Dansk Sygeplejeråd. Hun har været ansat i Dansk Sygeplejeråd i 27 år, heraf de seneste 12 år i forhandlingsafdelingen. En af hendes opgaver er at foretage beregninger til brug for forbundets medlemmer. Det er hende, der har udarbejdet Dansk Sygeplejeråds besvarelse af 26. april 2010. Besvarelsen skete på grundlag af oversigten af 3. februar 2010 over de perioder, hvor [redacted] H havde været ansat på deltid. Hun fik oversigten tilsendt fra kredskonto- [redacted] H's ret i Aalborg og foretog herefter beregningen på baggrund af [redacted] løn- niveau i de pågældende perioder. Det var nødvendigt at foretage beregningen på baggrund af lønstatistikker, da [redacted] H ikke lå inde med lønsedlerne. Hun har foretaget beregningen på baggrund af grundlønnen i de enkelte lønoversigter og beregnet pensionsbidraget heraf. Det gælder både beregningen af pensionsbidraget ved ansættelse på fuld tid og deltid. Der er således ikke taget højde for eventuelle tillæg, som måtte være knyttet til de enkelte ansættelser, og som har været pensionsgivende. Der er derfor tale om en for- sigtig beregning. I opgørelsen, der var vedlagt hendes brev af 26. april 2010, har hun op- gjort forskellen mellem det indbetalte pensionsbidrag og det bidrag, der ville være blevet indbetalt, hvis [redacted] H havde arbejdet fuld tid. Hun har foretaget tilsvaren- de beregninger for 40-50 øvrige medlemmer. Hun er ikke i stand til at foretage beregning af, hvilken betydningen den manglende indbetaling har haft for sagsøgerens pensionsmæs- sig stilling i dag. En sådan beregning er meget kompliceret at foretage.

Hun har ikke haft mulighed for at kontrollere, om oplysningerne om [redacted] H's [redacted] ansættelsesforløb er korrekt beskrevet. I dag fortsætter pensionsindbetalingen uændret under barselsorloven, men i 1988 blev der kun indbetalt pension for den del af barselsorlo- ven, hvor medlemmet fik løn, men ikke for den del af orloven, hvor medlemmet var på dagpenge. Der indbetales også pensionsbidrag, hvis medlemmet er sygemeldt. I 1988 sva- rede ydelsen under børnepasningsorloven til dagpengesatsen.

Procedure

H
[redacted] har overordnet gjort gældende, at der ved den faktisk foretagne deling af parternes indestående på konti og pensionsordninger i Spar Nord Bank A/S, jf. [redacted] M mail af 3. juli 2008 og den udaterede opgørelse fra Spar Nord Bank A/S hverken foreligger en endelig deling af indeståenderne i Spar Nord Bank A/S eller af fæl- lesboets øvrige aktiver, herunder øvrige pensionsrettigheder. En endelig bodelingsaftale

forudsætter en stillingtagen til samtlige fællesboets aktiver og passiver, herunder også stillingtagen til eksempelvis opgørelse af skat, arbejdsmarkedspensioner og pensionsordningen hos Nordea, og en sådan stillingtagen forelå ikke. ^M har ikke kunnet gå ud fra, at delingen af indeståenderne i Spar Nord Bank A/S udgjorde en endelig deling af boet. Ved at acceptere, at tvisten om behandlingen af parternes pensionsrettigheder procesuelt behandles som enkeltspørgsmål i henhold til den dagældende skiftelovs § 76, jf. § 81, har ^M anerkendt, at der ikke er sket endelig deling.

Til støtte for påstand 1 har ^H gjort gældende, at ^{M's} indeståender på pensionsordninger i Spar Nord Bank A/S ikke kan udtages forlods i medfør af retsvirkningslovens § 16 b, stk. 1. Det påhviler ^M at godtgøre, at der er tale om "rimelige pensionsrettigheder", hvilket ikke er sket. Der er tale om frivillige pensionsopsparinger som supplement til ^{M's} arbejdsmarkedspension, og indeståenderne skal derfor behandles på samme måde som anden opsparing. Det er af samme grund uden betydning, om indbetalingerne på pensionsordningerne i Spar Nord Bank A/S er foretaget inden ægteskabet.

^H Derimod har ^M ret til forlods at udtage sine indeståender på pensionsordninger i Spar Nord Bank A/S som "rimelige pensionsrettigheder", jf. retsvirkningslovens § 16 b, stk. 1. Det følger således af forarbejderne til bestemmelsen, at såkaldt "opfyldningsopsparing", som den pensionsmæssigt dårligst stillede ægtefælle har foretaget, kan udtages forlods som "rimelige pensionsrettigheder". Der er ved opgørelsen af påstandsbeløbet taget højde for det beløb på 120.000 kr., som ^H modtog som følge af delingen af indeståenderne i Spar Nord Bank A/S.

Til støtte for påstand 2 har ^H gjort gældende, at heller ikke ^{M's} pension i Nordea Liv & Pension kan udtages forlods i medfør af retsvirkningslovens § 16 b, stk. 1. Også denne ordning er et supplement til ^{M's} arbejdsmarkedspension, nemlig tjenestemandspensionen. ^M har heller ikke for pensionen i Nordea Liv & Pension godtgjort, at der er tale om "rimelige pensionsrettigheder". Der foreligger ikke dokumentation for, at pensionsordningen er obligatorisk, eller at der ikke kan ske til- eller fravalg. ^M har alene fremlagt en pensionsoversigt og en mailkorrespondance, mens han ikke har fremlagt oplysninger om, mellem hvem aftalen måtte være forhandlet, eller fremlagt en firmaaftale.

^H
[redacted] har til støtte for påstand 3 gjort gældende, at parterne har haft et økonomisk fællesskab under såvel ægteskabet som det forudgående samliv, og at parterne også pensionsmæssigt har indrettet sig herefter. De perioder, hvor ^H [redacted] har været væk fra arbejdsmarkedet eller har arbejdet på nedsat tid, har i det hele været begrundet i hensynet til familien og til ^{M's} [redacted] mulighed for at kunne passe sin karriere i Forsvaret. Dette gør sig også gældende for de senere år, hvor børnene var store, idet ^{M's} [redacted] ansættelse i Forsvaret indebar et stort fravær fra hjemmet. Hun skal derfor stilles pensionsmæssigt, som om hun havde foretaget pensionsopsparing svarende til en fuldtidsansat under hele ægteskabet og det forudgående samliv. Det har ikke været muligt for PKA at foretage beregning af, hvilken pension hun i så fald ville have været berettiget til, men dette bør ikke komme ^H [redacted] til skade. PKA's opgørelser af manglende pensionsindbetalinger er forsigtigt opgjort, idet der ikke er taget højde for eventuelle tillæg, og opgørelsen kan derfor lægges til grund ved udmålingen af kompensationen. Da reglen om fællesskabskompensation i retsvirkningslovens § 16 d er en erstatningsregel, skal den beløbsmæssige opgørelse af de manglende pensionsindbetalinger forrentes. En forrentning på 5 %, som er lagt til grund ved opgørelsen af påstandsbeløbet, er en rimelig forrentning af en pensionsordning.

Ved opgørelsen af fællesskabskompensationen skal der tages hensyn til den mindre pensionsopsparing, som ^H [redacted] har foretaget på grund af sit fravær fra arbejdsmarkedet eller nedsatte arbejdstid, såvel under ægteskabet som det forudgående samliv. Bestemmelsen skal fortolkes i overensstemmelse med de familiepolitiske hensyn, som er kommet til udtryk i forarbejderne og betænkning 1466/2005. Det har ikke været tilsigtet at begrænse bestemmelsen til alene at angå kompensation for manglende indbetalinger under ægteskabet. Bestemmelsens formulering udelukker ikke, at også det forudgående samliv inddrages, ligesom det ifølge praksis er tilfældet for så vidt angår andre bestemmelser i den familieretlige lovgivning, eksempelvis retsvirkningslovens § 56.

Det bestrides, at der gælder en bagatelgrænse som foreslået af flertallet i betænkning 1466/2005, hvorefter fællesskabskompensation alene skulle komme på tale, hvis den manglende pensionsopsparing overstiger en bagatelgrænse på op mod to års pensionsindbetalinger for en fuldtidsforsikret. Bestemmelsen er alene foreslået af udvalget, men kun den ene af de to begrænsninger, som udvalget foreslog, har fundet udtryk i den formulerede lovbestemmelse. En så væsentlig begrænsning skal fremgå direkte af bestemmelsens ordlyd.

Uanset om fællesskabskompensation er begrænset til alene at angå manglende pensionsindbetalinger under ægteskabet, og uanset om der måtte gælde en bagatelgrænse, overstiger det opgjorte pensionstab bagatelgrænsen, idet pensionstabet i dette tilfælde kan opgøres til 94.679,21 kr.

^H har til støtte for påstand 4 – foruden det under påstand 3 anførte om årsagen til hendes ringe pensionsmæssige stilling – gjort gældende, at hun i medfør af retsvirkningslovens § 16 e er berettiget til en rimelighedskompensation, uanset om hun også får medhold i sine påstande 1-3. Der har været tale om et ægteskab af længere varighed, jf. bestemmelsens stk. 1, nr. 1. Det fremgår således udtrykkeligt af bestemmelsens forarbejder, at der ved vurderingen tillige skal tages hensyn til et forudgående samliv. Videre kan lægges til grund, at der er stor forskel i værdierne af parternes pensionsrettigheder, jf. bestemmelsens stk. 1, nr. 2. ^H har således alene udsigt til en årlig udbetaling på 95.800 kr. mod ^M på 259.103 kr. ^H er ikke i nærheden af en årlig pensionsudbetaling på 135.000 kr., som i bestemmelsens forarbejder er anført som grænse for, hvornår en ægtefælle ikke længere kan anses for at være stillet urimeligt i pensionsmæssig henseende. Hertil kommer, at forholdene i øvrigt ikke taler imod en rimelighedskompensation. De midler, som hun råder over efter et skifte af fællesboet, stammer fra aktiver, som parterne ejede i fællesskab, og hidrører således ikke fra ^{M's} bodel.

^M har til støtte for sin frifindelsespåstand over for påstandene 1 – 4 overordnet gjort gældende, at parterne ved notatet af 3. juli 2008 og Spar Nord Bank A/S' opgørelse af pensioner indgik en samlet aftale om parternes bodeling, herunder også for så vidt angår pensioner samt fællesboets faste ejendom. Delingen af pensionerne i Spar Nord Bank A/S, er fra ^{M's} side sket under forudsætning af, at der dermed var sket en endelig deling af parternes fællesbo og i hvert fald gjort endeligt op med delingen af parternes pensioner. Dette understreges af, at pensionerne i Spar Nord Bank A/S alle er "rimelige pensionsrettigheder", jf. retsvirkningslovens § 16 b, stk. 1, og derfor kunne have været udtaget forlods af parterne. Aftalen om deling af disse pensioner har således økonomisk været til ^{H's} fordel. Hertil kommer, at ^H ved aftalen undgik usikkerhed om, hvorvidt pensionerne i Spar Nord Bank A/S skulle deles. Den indgåede aftale om deling, jf. opgørelsen fra Spar Nord Bank A/S, må som minimum indebære, at ^H er afskåret fra at gøre de krav gældende, som er

omfattet af påstandene 1 og 2. Hvis landsretten når frem til, at [redacted] ud over den allerede skete deling kan gøre krav på yderligere, vil der skulle ske modregning for så vidt angår de 120.000 kr., som [redacted] modtog i forbindelse med delingen af indeståender i Spar Nord Bank.

[redacted] har til støtte for sin frifindelsespåstand i forhold til påstand 1 yderligere gjort gældende, at [redacted] netop har forklaret, at delingen af indeståenderne i Spar Nord Bank A/S skete i overensstemmelse med parternes aftale. Også selvom der ikke forelå en aftale om deling af pensionerne, skal [redacted] frifindes for kravet i påstand 1, da der som allerede anført er tale om "rimelige pensionsrettigheder", som kan udtages forlods, jf. retsvirkningslovens § 16 b, stk. 1. Måtte landsretten nå frem til, at der ikke foreligger en endelig delingsaftale vedrørende pensionerne i Spar Nord Bank A/S, og at [redacted] pensioner ikke kan udtages forlods i medfør af § 16 b, stk. 1, vil der også skulle ske deling af [redacted] pensioner, idet det bestrides, at [redacted] pensioner kan udtages forlods som såkaldt "opfyldningsopsparing". Endelig vil det skulle tages i betragtning, at den overvejende del af indbetalingerne på pensionerne er sket inden ægteskabet.

Vedrørende påstand 2 har [redacted] til støtte for sin frifindelsespåstand anført, at pensionen i Nordea Liv & Pension kan udtages forlods i medfør af retsvirkningslovens § 16 b, stk. 1, om "rimelige pensionsrettigheder". Det fremgår direkte af pensionsvilkårene og af de svar, som [redacted] har modtaget i anledning af sagen fra Hovedorganisationen af Officerer i Danmark, at der er tale om en obligatorisk firmaordning, der ikke kan genkøbes, og som er oprettet efter aftale med [redacted] arbejdsgiver som et supplement til tjenestemandspensionen. Det følger af forarbejderne til retsvirkningslovens § 16 b, at arbejdsmarkedspensioner, herunder firmaordninger, kan udtages forlods som rimelige pensionsrettigheder. Dette er også fastslået i retspraksis, jf. UfR 2012.1075 Ø.

Til støtte for sin påstand om frifindelse i forhold til påstand 3 har [redacted] gjort gældende, at det ved vurderingen her – og tillige i relation til påstand 4 – skal indgå, at [redacted] er forpligtet til at fratræde sin stilling på grund af alder allerede som 60-årig. Det skal ved sammenligningen af parternes pensionsmæssige stilling derfor indgå, at [redacted] har længere tid på arbejdsmarkedet end [redacted]. Endvidere skal indgå, at parterne under udstationeringen i Tyskland valgte at spare op til et hus som alternativ til at indbetale til en pension, og at friværdien i huset nu er delt. Videre skal

H M
indgå, at [redacted] har modtaget 120.000 kr. fra [redacted] i forbindelse med delingen af pensionerne i Spar Nord Bank, og at hun tillige har modtaget 100.000 kr. forlods ved delingen af provenuet fra salget af huset.

Det bestrides, at Dansk Sygeplejeråds opgørelse af manglende indbetalinger er egnet som grundlag for fastlæggelsen af et eventuelt pensionstab. Opgørelsen er ikke nærmere underbygget. Den er således ikke baseret på [redacted] H/S lønsedler, og der er ikke taget højde for, at [redacted] H i orlovsperioder kan have modtaget løn med deraf følgende pensionsindbetaling. Den nærmere sammensætning af de opgjorte pensionsbidrag er heller ikke oplyst. Hertil kommer, at det efter bevisførelsen kan lægges til grund, at opgørelsen er baseret på i et vist omfang forkerte oplysninger om, i hvilke perioder [redacted] H har været uden arbejde.

Det følger af ordlyden af retsvirkningslovens § 16 d, at det udelukkende er forholdene under ægteskabet, som kan begrunde fællesskabskompensation. [redacted] H eventuelle fravær fra arbejdsmarkedet eller ansættelser på nedsat tid under parternes forudgående samliv er derfor uden betydning, og pensionstabet kan ifølge opgørelsen fra Dansk Sygeplejeråd herefter højst udgøre 62.578,96 kr. Hertil kommer, at [redacted] H/S [redacted] fravær fra arbejdsmarkedet og ansættelser på nedsat tid kun for en del har været begrundet i hensynet til familien. Det bemærkes i den forbindelse, at parternes børn, der er født i 1988 og 1989, har været henholdsvis 18 og 19 år på tidspunktet for ægteskabets ophør. I øvrigt bestrides den af [redacted] H foretagne rentetilskrivning af de opgjorte manglende pensionsindbetalinger, herunder at beløbet skal forrentes med 5 %. Uanset om bestemmelsen gav mulighed for også at lægge vægt på forholdene under et forudgående samliv, har der ikke bestået et sådant økonomisk fællesskab under parternes samliv, at samlivsperioden kan begrunde kompensation.

Videre gøres det gældende, at der under alle omstændigheder ikke foreligger en manglende pensionsopsparing, der størrelsesmæssigt svarer til to års fuldtids pensionsindbetalinger, hvilket ifølge motiverne til retsvirkningslovens § 16 d er en betingelse for at kunne opnå fællesskabskompensation. Det kan ikke stilles som krav, at en sådan bagatelgrænse skal fremgå udtrykkeligt af lovens ordlyd. Endelig gøres det gældende, at [redacted] M/S tjenestemandspension ikke skal indgå ved fastlæggelsen af, hvor stor en kompensation som kan komme på tale, jf. bestemmelsens stk. 2, idet der ikke indbetales til en tjenestemandspension, og der således ikke er sket indbetaling fra fællesejemidler. Sammenfattende fore-

ligger der således ikke relevante omstændigheder, som kan begrunde, at [redacted] skal tildeles fællesskabskompensation i medfør af retsvirkningslovens § 16 d.

[redacted] har til støtte for sin påstand om frifindelse over for [redacted] påstand 4 gjort gældende, at bestemmelsen i retsvirkningslovens § 16 e alene finder anvendelse på ægteskaber af længere varighed. Da der under parternes forudgående samliv ikke har været fuldt økonomisk fællesskab, skal samlivet ikke tages i betragtning ved vurderingen af, om der har været tale om et ægteskab af længere varighed. Da parterne kun har været gift i 9 år, er betingelserne for at anvende § 16 e allerede af denne grund ikke opfyldt. Hertil kommer, at [redacted] i pensionsmæssig henseende ikke er stillet urimeligt. Der skal ved vurderingen heraf foretages en samlet vurdering af parternes økonomiske situation efter bodelingen. Foruden sine egne pensionsrettigheder har [redacted] fået udbetalt halvdelen af forskellen på parternes pensioner i Spar Nord Bank A/S, ligesom hun har modtaget en større andel af provenuet fra salget af parrets faste ejendom end [redacted]. Det bestrides, at spørgsmålet om rimelighedskompensation kan gøres til genstand for en beregning, således som det er sket i [redacted] processkrifter.

Retsgrundlaget

Bestemmelserne i lov om ægteskabets retsvirkninger §§ 16 a – 16 h om pensionsrettigheds behandling ved separation og skilsmisse blev indsat ved lov nr. 483 af 7. juni 2006, der gennemfører de ændringer, som blev foreslået af Ægtefællepensionsudvalget i udvalgets betænkning nr. 1466/2005.

I lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår vedrørende bestemmelsen i § 16 b om adgangen til forlods udtagelse af rimelige pensionsrettigheder (Folketingstidende 2005-06, Tillæg A, side 4433 og 4436 f.) blandt andet:

”...

3.2.1. Forlods udtagelse af rimelige pensionsrettigheder samt forlods udtagelse ved korterevarende ægteskaber

Udvalgets forslag indebærer et udgangspunkt om, at ægtefæller må indrette sig efter, at de i henseende til pension - som det også gælder for fremtidig lønindtægt - får den pension, som svarer til deres uddannelsesmæssige og arbejds-

mæssige situation, selv om der har været fælleseje i ægteskabet, og selv om deres ægtefælle har en bedre pensionsmæssig situation. En ægtefælle bliver derved - som andre - som udgangspunkt selv gjort ansvarlig for at etablere sit fremtidige forsørgelsesgrundlag.

Udvalget har således foreslået, at alle rimelige pensionsordninger kan udtages forlods på skifte i tilfælde af separation og skilsmisse. Dette indebærer, at værdien af en rimelig ordning ikke indgår i delingen på skifte, selv om ordningen er omfattet af formuefællesskabet. Udvalgets forslag indebærer dog også, at ordninger, der har karakter af ekstra opsparing, ikke kan betragtes som rimelige, hvorfor værdien af den ekstra opsparing skal deles mellem ægtefællerne. Mindretallet i udvalget har i den forbindelse ikke kunnet tilslutte sig, at enhver indbetaling fra den pensionsmæssigt bedst stillede ægtefælle ud over det sædvanlige niveau for en erhvervsgruppe eller et overenskomstområde ikke skal anses for rimelig og derfor skal indgå i delingen ved separation og skilsmisse. Om udvalgets afgrænsning af rimelige pensionsordninger henvises til betænkningens kapitel 12, side 188-191.

3.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

...

3.3.1. Forlodsudtagelse af rimelige pensionsrettigheder samt forlods udtagelse ved korterevarende ægteskaber

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender kan tilslutte sig udvalgets forslag om, at alle rimelige pensionsordninger kan udtages forlods på skifte. Dette enkle udgangspunkt understøtter, at alle personer, der har mulighed for det, hvad enten de er gift, lever i parforhold eller er enlige, i deres livsforløb søger at etablere en rimelig pensionsopsparing. Den udvikling væk fra ægtefælledækning, der ses i pensionsbilledet, viser, at selv en ægtefælle, der ikke bliver skilt, ikke kan påregne en rimelig supplerende alderdomsforsørgelse, medmindre vedkommende selv etablerer den. Ministeriet har også noteret sig, at der i høringssvarene tegner sig et tydeligt billede, hvorved der overordnet set er tilfredshed med, at der på denne måde skabes en afklaring af retstilstanden og gøres op med tidligere tiders forskelsbehandling begrundet i pensionernes typer.

...

Det er helt afgørende, at det pensionspolitiske udgangspunkt modificeres for at opnå en afbalancering i forhold til de ligeledes vægtige familiepolitiske hensyn. Ministeriet er således meget opmærksomt på, at man med det pensionspolitiske udgangspunkt bevæger sig længst muligt væk fra ægteskabslovgivningens almindelige ligedelingsprincip og de hensyn, der bærer dette ligedelingsprincip. De ordninger, der skal kunne udtages forlods, må derfor begrænses for at undgå urimelige resultater af, at niveauet for ægtefællernes pensionsopsparing er meget forskelligt. ... Ministeriet kan tilslutte sig den af flertallet foretagne afgrænsning af, hvad der kan betragtes som rimelige ordninger. Det bærende hensyn er efter ministeriets opfattelse, at den ægtefælle, der har den

mindste opsparing, ikke skal affinde sig med, at den anden ægtefælle - ud over at have den største opsparing - også forlods kan udtage ekstra opsparing. Til brug for afgørelsen af, hvad der er en rimelig pensionsordning må der efter ministeriets opfattelse tilvejebringes en så objektiv målestok som muligt. Ministeriet er dog også enig, når det i høringssvarene fra bl.a. Præsidenten for Vestre Landsret anføres, at der i retspraksis vil skulle ske en afklaring heraf, men skal samtidig pege på, at der med det enkle udgangspunkt om forlodsudtagelse af alle rimelige pensionsordninger for langt de fleste ægtefæller skabes en tiltrængt og enkel afklaring af retstilstanden.

...

I de specielle bemærkninger til bestemmelsen i § 16 b hedder det blandt andet (Folketings-
tidende 2005-06, Tillæg A, side 4444):

”Til § 16 b:

Efter *stk. 1*, udtager ægtefællerne egne rimelige pensionsrettigheder forlods ved skifte i anledning af separation, skilsmisse eller bosondring.

Bestemmelsen omfatter alle typer af pensionsrettigheder. Om dette henvises til bemærkningerne til § 16 a.

...

Alle sædvanlige arbejdsmarkedspensioner er rimelige. Ordninger aftalt mellem arbejdsmarkedets parter, f.eks. aftalt ved overenskomst, lokal overenskomst eller fastlagt ved firmaaftale, må anses som udtryk for det pensionsopsparingsniveau, der er almindeligt accepteret som svarende til de pågældendes uddannelses- eller arbejdsmæssige situation. Ægtefæller, der ikke er omfattet af en pensionsordning som led i ansættelsen, kan ligeledes indbetale tilsvarende regelmæssige pensionsbidrag, herunder til en kapital- eller ratepension. Også pensionsordninger for mindre grupper, der har et kortere eller anderledes opsparingsforløb end sædvanligt, som f.eks. piloter, balletdansere, sangere og lignende, falder ind under begrebet rimelige pensionsrettigheder, hvis ordningen må anses for rimelig i forhold til den pågældende ægtefælles økonomiske situation og forventede pensioneringstidspunkt. ...

Som udgangspunkt vil indbetalinger til en pensionsordning, der er større end de på et givet tidspunkt sædvanlige arbejdsmarkedspensionsindbetalinger inden for det pågældende område, eller hvad der svarer hertil, ikke kunne holdes uden for bodelingen. Ved vurderingen af, om en pensionsordning må anses for rimelig, må der ud over den pågældende ægtefælles egen situation og indtjeningsforhold også lægges vægt på ægtefællernes samlede situation. Pensionsindbetalinger udover en sædvanlig arbejdsmarkedspension, som har til formål at bringe den i pensionsmæssig henseende ringest stillede ægtefælle op på niveau med den anden ægtefælle, vil derfor som udgangspunkt skulle anses som en del af en rimelig pensionsordning, hvis ægtefællernes økonomiske forhold i

øvrigt tilsiger en sådan ekstra opsparing.

Andre pensionsindbetalinger - ud over de på indbetalingstidspunktet sædvanlige arbejdsmarkedspensionsbidrag eller tilsvarende indbetalinger - vil derimod som udgangspunkt falde uden for det rimelige, særlig i de situationer, hvor kun den ene foretager en ekstra pensionsopsparing. Derved tages bl.a. højde for, at opsparingen af skattemæssige grunde foretages alene hos den ene af ægtefællerne. Foretager begge ægtefæller ekstra pensionsindbetalinger, vil ligedelingsprincippet for disse ekstra indbetalinger føre til, at kun differencen i den yderligere opsparing bliver delt.

...

I lovforslagets almindelige bemærkninger (Folketingstidende 2005-06, Tillæg A, side 4433 f. og 4437) hedder det om bestemmelsen i § 16 d om fællesskabskompensation:

”3.2.2. Fællesskabskompensation

For at opnå balance mellem de pensionsretlige og de familieretlige hensyn har flertallet i Ægtefællepensionsudvalget fundet det helt afgørende, at der skabes mulighed for, at ægtefæller under ægteskabet kan indrette sig, som de finder det mest hensigtsmæssigt af hensyn til familien, uden at skulle tage højde for de indbyrdes pensionsmæssige konsekvenser. Flertallet har således peget på, at det ikke er rimeligt alene at følge det pensionspolitiske hensyn, hvis ægtefæller er enige om, at den ene skal tage børne- eller barselsorlov, at den ene skal arbejde på deltid, for at børnene ikke skal være for længe i institution, eller for at der blot skal være mere tid til børnene, eller at det er bedst for børnene eller for familien som helhed, at den ene indtil videre ikke er på arbejdsmarkedet. Hvis man i sådanne tilfælde alligevel udelukkende følger det pensionspolitiske udgangspunkt om, at pensionsrettigheder kan udtages forlods, vil det medføre, at den ægtefælle, der indretter sig efter familiens ønsker og behov, alene skal bære det pensionsmæssige tab, der måtte blive en følge heraf. Samme betragtning gør sig efter flertallets opfattelse gældende i de situationer, hvor en ægtefælle på grund af den anden ægtefælles arbejde i udlandet eller på grund af den andens arbejdsskift, i et eller andet omfang må stille sin arbejdsmarkedstilknytning i bero. Endelig er der situationer, hvor den ene ægtefælles arbejdssituation gør det ønskeligt, at den anden ægtefælle helt eller delvist ikke er på arbejdsmarkedet.

Flertallet i udvalget har derfor foreslået en kompensationsmulighed, hvor det er selve fællesskabet, der er årsagen til den manglende pensionsindbetaling. Reglen er foreslået udformet som en erstatningslignende regel, hvor erstatningens størrelse dog begrænses på forskellig måde.

Som en væsentlig begrænsning har flertallet foreslået, at en eventuel kompensation højst kan udgøre halvdelen af forskellen mellem værdien af den pensionsopsparing, hver af ægtefællerne af fællesejemidler har foretaget under ægteskabet. Det er endvidere foreslået, at der indføres en bagatelgrænse, således at der kun bør udbetales kompensation, hvis den manglende pensionsopsparing overstiger op mod to års pensionsindbetalinger for en fuldtidsforsikret.

3.3.2. Fællesskabskompensation

Ministeriet finder ligesom udvalgets flertal, at der skal skabes mulighed for, at ægtefæller under ægteskabet kan indrette sig, som de finder det mest hensigtsmæssigt af hensyn til familien, uden at skulle tage højde for de indbyrdes pensionsmæssige konsekvenser. I ægteskaber med formuefællesskab løser ligedlingsreglen for anden opsparing end pensionsopsparing utilsigtede konsekvenser af arbejdsdelingen ved, at anden opsparing indgår i delingen ved separation eller skilsmisse - uanset hvem af ægtefællerne, der har foretaget den. På samme måde forekommer det ikke ministeriet rimeligt, at kun den ene ægtefælle skal bære de pensionsmæssige konsekvenser af den måde, ægtefællerne har valgt at indrette sig på under ægteskabet. Selv om der er en stigning i antallet af ordninger, der sikrer pensionsindbetalinger under forskellige former for fravær fra arbejdsmarkedet, kan det konstateres, at der stadig er en del ægtefæller, der arbejder på deltid, eller af andre grunde er fraværende fra arbejdsmarkedet i perioder, uden at der foretages pensionsindbetalinger i fuldt omfang.

...

Ministeriet kan tilslutte sig det af flertallet foreslåede vedrørende reglens anvendelsesområde og afgrænsning, idet der således er ministeriets opfattelse, at der hermed er givet nærmere retningslinier for anvendelsen.

Der henvises til lovforslagets § 16 d og bemærkningerne hertil.”

I de specielle bemærkninger til bestemmelsen i § 16 d hedder det blandt andet (Folketings-tidende 2005-06, Tillæg A, side 4445 f.):

”Til § 16 d:

Bestemmelsen omfatter den såkaldte "fællesskabskompensation".

Har en ægtefælle under ægteskabet foretaget en mindre pensionsopsparing, end hvad der svarer til en rimelig pensionsordning for den pågældende, fordi vedkommende har haft barsels- eller børnepasningsorlov, eller fordi vedkommen-de har været hjemmearbejdende eller været på deltid for at kunne passe børn, kan den anden ægtefælle blive pålagt at betale et beløb til den pågældende som kompensation for den manglende pensionsindbetaling. Det samme gælder, hvis en ægtefælle på grund af den anden ægtefælles arbejde i udlandet eller arbejds-skift i et eller andet omfang har måttet stille sin arbejdsmarkedstilknytning i be-ro. Der vil også kunne kræves kompensation i situationer, hvor en ægtefælles arbejdssituation har gjort det ønskeligt, at den anden ægtefælle helt eller delvist har været uden for arbejdsmarkedet.

Manglende pensionsopsparing, der skyldes fravær fra arbejdsmarkedet på grund af sygdom eller arbejdsløshed m.v., kan derimod ikke begrunde kom-pensation efter denne bestemmelse. ...

Opgørelsen af kompensationsbeløbet tager udgangspunkt i det beløb, ægtefællen ville have opsparet i pension, hvis den pågældende ikke havde været på deltid, haft orlov eller været hjemmearbejdende. Har en ægtefælle f.eks. været på deltid i 10 år, vil kompensationen som udgangspunkt svare til nettoværdien af forskellen mellem det, ægtefællen rent faktisk har opsparet i pension, og det der ville være opsparet, hvis vedkommende havde arbejdet på fuld tid. Arbejdsgivers eventuelle pensionsbidrag indgår i denne beregning.

Hvis ægtefællen har været hjemmearbejdende, må der foretages et skøn over den pensionsopsparing, som den pågældende ville have foretaget, hvis vedkommende havde været på arbejdsmarkedet.

Det beløb, der skal betales i kompensation, kan efter *stk. 2* højst udgøre halvdelen af forskellen mellem værdien af den pensionsopsparing, hver af ægtefællerne har foretaget under ægteskabet af midler fra fællesejet. Har en ægtefælle f.eks. i en periode været hjemmearbejdende for at passe familiens børn, men alligevel samlet set under ægteskabet sparet mere op end den anden ægtefælle, kan ægtefællen ikke få kompensation for den manglende pensionsopsparing.

Ved beregning af beløbet er det pensionsopsparingen under ægteskabet foretaget af fællesejemidler, der er afgørende. Det er derimod uden betydning, om den eller de pensionsordninger, der indbetales til, er fælleseje eller særeje, medmindre ægtefællerne ved ægtepagt har aftalt, at særejet også omfatter fremtidige indbetalinger. Der henvises til § 16 h, *stk. 1*, og bemærkningerne til denne bestemmelse.

Bestemmelsen om fællesskabskompensation indebærer ikke, at enhver mindre forskel mellem ægtefællernes pensionsindbetalinger under ægteskabet skal udlignes. Den manglende pensionsopsparing skal svare til op mod to års pensionsindbetalinger for en fuldtidsforsikret, før der opstår spørgsmål om at betale kompensation.

Kompensationsbestemmelsen er en erstatningslignende regel. Det er derfor som udgangspunkt uden betydning, hvordan ægtefællerne i øvrigt er stillet pensions- eller formuemæssigt. Der kan dog forekomme situationer, hvor ægtefællernes øvrige pensionsmæssige og økonomiske forhold er af en sådan karakter, at det ikke vil være rimeligt at pålægge en ægtefælle at betale kompensation til den anden ægtefælle.

...

I lovforslagets almindelige bemærkninger (Folketingstidende 2005-06, Tillæg A, side 4434 og 4437) hedder det om bestemmelsen i § 16 e om rimelighedskompensation:

”3.2.3. Rimelighedskompensation

Ægtefællepensionsudvalget har været enige om, at udgangspunktet om, at alle rimelige pensionsrettigheder kan udtages forlods, må suppleres med en regel, der forhindrer, at en ægtefælle stilles pensionsmæssigt urimeligt efter et længe-

revarende ægteskab.

Formålet med en sådan mulighed er, efter udvalget at sikre, at en ægtefælle, der enten slet ikke har en pensionsordning eller kun har en beskeden pensionsordning, efter et længerevarende ægteskab ikke bliver stillet urimeligt i pensionsmæssig henseende, fordi den anden ægtefælle har pensionsrettigheder af en vis størrelse, der vil kunne udtages forlods på skifte. Udvalget har i den forbindelse peget på, at reglen i ægteskabslovens § 56 efter udvalgets opfattelse ikke i tilstrækkelig grad sikrer dette.

For at gøre regelsættet enkelt har udvalget foreslået, at grænsen sættes ved 15 års ægteskab. Derved skal reglen kun anvendes på et ret begrænset antal ægtefæller. Udvalget har endvidere foreslået, at der kun kan blive tale om en rimelighedskompensation, hvor der er stor forskel på værdien af ægtefællernes pensionsrettigheder. Dette indebærer efter udvalgets forslag, at der ikke skal ydes kompensation, hvis der ikke er en forskel på ca. 50.000 kr., ligesom der heller ikke bør kompenseres i videre omfang, end der stadig er en forskel på ca. 50.000 kr. i de årlige løbende udbetalinger før skat. Udvalgets forslag indebærer også, at en kompensation ikke bør bringe en ægtefælles pensionsrettigheder over, hvad der svarer til ca. 135.000 kr. årligt. Beløbet svarer til den årlige pension, som en faglært tjenestemand med fuld pensionsalder, der fratræder på grund af alder ved det 62. år, ville kunne opnå ved sit 65. år. Beløbsgrænserne skal løbende tilpasses.

Ved vurderingen af, om en ægtefælle vil være urimeligt stillet i pensionsmæssig henseende, skal der efter udvalgets forslag også tages hensyn til ægtefælens formueforhold, ægteskabets varighed og omstændighederne i øvrigt.

...

3.3.3. Rimelighedskompensation

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender kan tilslutte sig udvalgets flertals betragtninger og forslag.

Rimelighedsreglen er en opsamlingsbestemmelse, som skal ses i sammenhæng med den foreslåede fællesskabskompensationsregel. Reglen har til formål at hjælpe en gruppe ægtefæller, der af mange forskellige grunde er havnet i en pensionsmæssig relativ dårlig situation, f.eks. fordi man har været hjemmearbejdende eller haft en ustruktureret tilknytning til arbejdsmarkedet. Fordelen ved to særskilte regler frem for én bred rimelighedsregel, der dækker begge kompensationsmuligheder, er efter ministeriets opfattelse, at det bliver mere tydeligt, hvad der bør kompenseres for, når udgangspunktet er, at rimelige pensionsrettigheder ikke indgår i delingen på skifte.

Ministeriet kan således tilslutte sig, at reglen kun anvendes ved længerevarende ægteskaber, og at dette som udgangspunkt gælder ægteskaber med en varighed af ca. 15 år. Dette vil indebære, at reglen skal anvendes på et begrænset antal ægteskaber. Kun hvert 4. ægteskab, der opløses ved skilsmisse, har således været i 15 år, og i en stor del af disse ægteskaber vil ægtefællerne begge have pensionsrettigheder.

Der henvises til lovforslagets § 16 e og bemærkningerne hertil.

”

I de specielle bemærkninger til bestemmelsen i § 16 e hedder det blandt andet (Folketings-
tidende 2005-06, Tillæg A, side 4446 f.):

”Til § 16 e:

Bestemmelsen omfatter den såkaldte "rimelighedskompensation".

Bestemmelsen har til formål at forhindre, at en ægtefælle, der enten slet ikke har en pensionsordning eller kun har en beskeden pensionsordning, efter et længerevarende ægteskab bliver stillet urimeligt i pensionsmæssig henseende, fordi den anden ægtefælle har pensionsrettigheder, der vil kunne udtages for-
lods ved skifte af fællesboet.

Kriteriet i bestemmelsen er et andet end i ægteskabslovens i § 56, hvor det er en betingelse for kompensation, at ægtefællen ellers vil blive stillet "urimeligt ringe i økonomisk henseende". Det er tilstrækkeligt til at opnå kompensation, at en ægtefælle ellers vil blive stillet "urimeligt i pensionsmæssig henseende", idet reglen således skal kompensere for, at rimelige pensionsværdier undtages fra delingen mellem ægtefællerne, uden at ægtefællerne ved ægtepagt selv har aftalt dette.

Det er en betingelse for at anvende bestemmelsen, at ægteskabet har været af længere varighed. Dette vil normalt være tilfældet, når ægteskabet har varet 15 år eller længere. Der kan ved vurderingen heraf også tages hensyn til et forudgående ægteskabslignende samliv med økonomisk fællesskab.

Der skal herudover være stor forskel i værdierne af ægtefællernes pensionsrettigheder. For at vurdere, om dette er tilfældet, er det nødvendigt at sammenligne pensionsværdierne både på skiftetidspunktet og på ægtefællernes sædvanlige pensioneringstidspunkter. Herved tages der bl.a. højde for en eventuel aldersforskel mellem ægtefællerne. Værdien af en pensionsrettighed på tidspunktet for pensioneringen vil normalt fremgå af de årlige udsendte pensionstilsagn.

Da formålet med pensioner er den løbende forsørgelse, vil kapitalpensioner ved sammenligningen mellem værdierne af ægtefællernes pensionsordninger skønsmæssigt skulle omregnes til løbende udbetalinger. Ved løbende livsbetingede pensionsrettigheder er det alderspensionstilsagnet, der er afgørende for sammenligningen. Andre ydelser i form af invaliditetsydelse, børnepension m.v. er ikke relevante ved sammenligningen af ægtefællernes pensionsmæssige stilling.

Selv om der ofte vil være en vis forskel i værdierne af ægtefællernes pensionsrettigheder, vil denne ikke altid kunne karakteriseres som stor.

I dag vil en årlig forskel i de løbende udbetalinger på op til ca. 50.000 kr. mellem ægtefællernes to pensionsordninger fremskrevet til det sædvanlige pensio-

neringstidspunkt normalt ikke kunne anses for stor. Kompensation vil derfor normalt ikke blive givet, hvis der ikke er en forskel på ca. 50.000 kr., ligesom der heller ikke skal kompenseres i videre omfang, end at der altid er en forskel på ca. 50.000 kr. i de årlige løbende udbetalinger. Grænsen er ikke absolut og vil også med tiden skulle tilpasses. Ved vurderingen af værdierne af ægtefællernes pensionsordninger ses bort fra folkepension og andre ydelser fra det offentlige.

Betalingen af et beløb til en ægtefælle skal sikre, at denne ikke stilles urimeligt i pensionsmæssig henseende. Et kompensationsbeløb bør således ikke bringe en ægtefælles pensionsrettigheder over, hvad der svarer til den til enhver tid gældende årlige pension som en faglært tjenestemand med fuld pensionsalder, der fratræder på grund af alder ved det 62. år ville kunne opnå ved sit 65. år, altså fra det tidspunkt, hvor den pågældende yderligere kan få folkepension. Har den pensionsmæssigt dårligst stillede ægtefælle - bortset fra folkepension m.v. - således en pensionsrettighed, der ved et sædvanligt indbetalingsforløb frem til den normale pensionsalder årligt udgør ca. 135.000 kr., kan den pågældende ægtefælle i almindelighed ikke anses for at være urimeligt stillet i pensionsmæssig henseende. Et kompensationsbeløb bør heller ikke bringe en ægtefælles pensionsrettigheder over, hvad der svarer til ca. 135.000 kr. årligt. Dette udgangspunkt for vurderingen er ikke absolut og vil til enhver tid skulle tilpasses.

Efter *stk. 2*, skal der ved afgørelsen af, om en ægtefælle skal betale et beløb til den anden ægtefælle for at sikre, at denne ikke stilles urimeligt i pensionsmæssig henseende, tages hensyn til ægteskabets varighed, ægtefællernes formueforhold og omstændighederne i øvrigt.

Ejer den pensionsmæssigt ringest stillede ægtefælle særejemidler, der kompenserer for den pågældendes pensionsmæssige ringe stilling, bør ægtefællen ikke have noget beløb fra den anden ægtefælle, selv om der er stor forskel i værdierne af ægtefællernes pensionsrettigheder. Derimod er det uden betydning for vurderingen af den pensionsmæssigt ringest stillede ægtefælles forhold, om den anden ægtefælle har et større særeje. I denne situation vil der eventuelt kunne ydes et beløb efter ægteskabslovens § 56.

Den pensionsmæssigt ringest stillede ægtefælle bør heller ikke have noget beløb, hvis den pågældende i forbindelse med skiftet modtager en betydelig boslod fra den anden ægtefælle, herunder en andel af den anden ægtefælles pensionsordning, der ikke kan udtages forlods, eller hvis den pågældende modtager kompensation i medfør af lovforslagets § 16 d, der i tilstrækkeligt omfang kompenserer for dennes pensionsmæssige ringe stilling.

Har den ene ægtefælle placeret stort set hele sin opsparing i pensionsrettigheder, mens den anden ægtefælle har en ikke ubetydelig anden opsparing (men en ringe pensionsopsparing), kan det indgå i rimelighedsvurderingen, at den pensionsmæssigt ringest stillede ægtefælle i forbindelse med skiftet skal dele hele sin opsparing med den pensionsmæssigt bedst stillede ægtefælle.

Det vil ligeledes kunne indgå i vurderingen af, om en ægtefælle er stillet urimeligt i pensionsmæssig henseende, om den pågældende er berettiget til ægtefællebidrag og ægtefællepension uden tidsbegrænsning.

Størrelsen af det beløb, en ægtefælle skal betale, for at den anden ægtefælle ikke bliver stillet urimeligt pensionsmæssigt, fastsættes skønsmæssigt. I vurderingen indgår udover de oven for omtalte forhold vedrørende ægtefællernes formueforhold og ægteskabets varighed, også omstændighederne i øvrigt. Der kan f.eks. lægges vægt på ægtefællernes alder, deres helbredsforhold og arbejdsevne. Beløbet, der skal betales, bør normalt ikke være større, end at det svarer til ca. 25 % af forskellen mellem værdien af hver af ægtefællernes pensionsopsparing under ægteskabet. Anvendelsen af dette maksimum vil som udgangspunkt forudsætte, at ægteskabet har været noget længere end 15 år, og at ægtefællen med den mindste pension stort set ikke har andet end sin folkepension. Hertil kommer, at beløbet i almindelighed ikke bør bringe den pågældende ægtefælles samlede pensionsniveau (bortset fra folkepension m.v.) over ca. 135.000 kr. årligt i løbende udbetalinger, og at forskellen mellem ægtefællernes løbende pensionsudbetalinger også efter kompensationen kan være op til 50.000 kr.

De foreslåede principper for kompensation indebærer normalt, at en ægtefælle ikke kan få mere i kompensation, end at vedkommende samlet set bliver bragt på det niveau, som den pågældende ægtefælle ville kunne påregne, såfremt vedkommende havde foretaget de for sit erhverv sædvanlige pensionsindbetalinger under ægteskabet. Dette betyder f.eks., at en hjemmehjælper eksempelvis maksimalt kan nå op på en hjemmehjælperes normale pensionsniveau, selv om vedkommende er gift med en ægtefælle, der er langt bedre stillet pensionsmæssigt.

Har en ældre ægtefælle altid været hjemmearbejdende eller haft en meget ringe eller skiftende tilknytning til arbejdsmarkedet, skal kompensationen på samme måde som for en ufaglært som udgangspunkt begrænses til et beløb, der ikke overstiger en ufaglærts pensionsindbetalinger under ægteskabet i de perioder, hvor der ikke er indbetalt til en pensionsordning.

...

Landsrettens begrundelse og resultat

Parterne har samstemmende forklaret, at de i forbindelse med den forestående skilsmisse aftalte, at indeståenderne på parternes konti i Spar Nord Bank A/S skulle deles ligeligt mellem dem, og at dette også gjaldt deres selvpensioneringskonti og kapitalpensioner, således som det er anført i bankens udaterede opgørelse og i ^{M's} mail af 3. juli 2008 til banken. Det lægges til grund som ubestridt, at parternes engagementer efter et møde i banken faktisk blev opgjort og delt i overensstemmelse med denne aftale og således, at ⁺⁺ som resultat heraf fik overført 120.000 kr.

Parterne anses på denne baggrund for at have indgået en endelig aftale om deling af parternes indeståender i Spar Nord Bank A/S, herunder af parternes selvpensioneringskonti og

kapitalpensioner i banken.

Den omstændighed, at ^M [redacted] processuelt har tilsluttet sig, at tvisten om behandlingen af parternes pensionsrettigheder kan afgøres som et separat enkeltspørgsmål, jf. den dagældende skiftelovs § 76, jf. § 81, kan ikke føre til et andet resultat. Landsretten tager derfor ^{M's} [redacted] påstand om frifindelse over for ^{H's} [redacted] påstand 1 til følge.

^{M's} [redacted] mail af 3. juli 2008 og bankens udaterede opgørelse indeholder ingen omtale af parternes øvrige pensionsrettigheder, herunder af ^{M's} [redacted] tjenestemandspension og pensionsforsikring i Nordea Liv & Pension eller af ^{H's} [redacted] pension i PKA, og ingen af parterne har forklaret om, at spørgsmålet om behandlingen af disse pensioner blev drøftet i forbindelse med aftalen om delingen af engagementerne i Spar Nord Bank A/S. Parterne kan herefter ikke anses for at have indgået en endelig aftale om, hvordan deres øvrige pensionsrettigheder skulle behandles ved bodelingen, og ^H [redacted] er herefter ikke af denne grund afskåret fra at fremsætte de krav, som er indeholdt i påstandene 2-4.

Om ^{M's} [redacted] pensionsforsikring i Nordea Liv & Pension fremgår af Nordeas pensionsoversigt, at pensionsordningen er en firmapensionsaftale, der er oprettet som led i en pensionsordning mellem ^M [redacted] og hans arbejdsgiver, at der er tale om en obligatorisk ordning, og at pensionsforsikringen ikke kan tilbagekøbes. Videre fremgår af mail af 4. april 2011 fra Hovedorganisationen af Officerer i Danmark til ^M [redacted], at der er tale om en tvungen arbejdsgiverbetalt pension. Pensionsordningen anses på denne baggrund for en rimelig pensionsrettighed, jf. retsvirkningslovens § 16 b, stk. 1, således som begrebet er afgrænset i forarbejderne til lov nr. 483 af 7. juni 2006 om ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger og lov om skifte af fællesbo m.v. (Pensionsrettigheders behandling ved død samt separation og skilsmisse) og i betænkning nr. 1466/2005 om Ægtefællers pensionsrettigheder side 188 ff. Pensionsrettigheden kan herefter udtages forlods af fællesboet ved skifte, jf. retsvirkningslovens § 16 b, stk. 1, hvorfor landsretten tager ^{M's} [redacted] ^{H's} påstand om frifindelse over for ^{H's} [redacted] påstand 2 til følge.

Det følger af ordlyden og forarbejderne til bestemmelsen i retsvirkningslovens § 16 d om en fællesskabskompensation, at en sådan kompensationen er begrænset til at angå den reducerede indbetaling til en ægtefælles pensionsopsparing, som relaterer sig til forholdene

under ægteskabet. En reduceret indbetaling af pensionsbidrag, der er foranlediget af den måde, som parterne har indrettet sig på under et forudgående samliv, kan imidlertid ikke begrunde kompensation efter denne bestemmelse.

Det fremgår af oplysningerne i sagen, at ^H [redacted] under hele ægteskabet har arbejdet på nedsat tid bortset fra en periode på samlet set ca. et år. Efter parternes forklaringer, herunder om at ^{M's} [redacted] ansættelse i forsvaret indebar en del perioder, hvor han var bortrejst, finder landsretten det godtgjort, at ^{H's} [redacted] nedsatte arbejdstid under ægteskabet i alt væsentligt har været begrundet i hensynet til familien. I overensstemmelse med den beregning, som er foretaget af ^A [redacted], Dansk Sygeplejeråd, lægger landsretten til grund, at ^H [redacted], hvis hun havde arbejdet fuld tid under hele ægteskabet, ville have indbetalt ca. 60.000 kr. mere til pensionsordningen i PKA. Det bemærkes hertil, at det ikke fremgår af beregningen, der er bestridt af ^M [redacted] [redacted] hvordan de opgjorte manglende pensionsindbetalinger nærmere er sammensat, herunder om de indeholder arbejdsmarkedsbidrag.

Opgørelsen af et eventuelt kompensationsbeløb i medfør af bestemmelsen i retsvirkningslovens § 16 d, der er en erstatningslignende regel, skal ifølge forarbejderne tage udgangspunkt i det beløb, ægtefællen ville have opsparet i pension, hvis ægtefællen ikke havde været på deltid. Der skal derfor tillige tages højde for den forrentning af pensionsindbetalingerne, som ville have fundet sted frem til skiftet.

Det følger af forarbejder til bestemmelsen, at muligheden for fællesskabskompensation blandt andet er betinget af, at den manglende pensionsopsparing svarer til op mod to års pensionsindbetalinger for en fuldtidsforsikret, hvilket i ^{H's} [redacted] tilfælde efter oplysningerne i sagen udgør ca. 85.000 kr.

Landsretten finder på den anførte baggrund, at ^H [redacted] ikke har godtgjort at have lidt et pensionstab, der størrelsesmæssigt berettiger til en fællesskabskompensation i medfør af retsvirkningslovens § 16 d. Landsretten tager derfor ^{M's} [redacted] påstand om frifindelse i forhold til ^{H's} [redacted] påstand 3 til følge.

Efter det oplyste om parternes forudgående samliv inden ægteskabet, herunder den måde, hvorpå parterne i økonomisk henseende har indrettet sig under samlivet, har ægteskabet været af længere varighed, jf. retsvirkningslovens § 16 e, stk. 1, nr. 1. Det fremgår af op-

lysningerne fra PKA, at [redacted] i en alder af 66½ år vil være berettiget til en livsvarig alderspension på 95.800 kr. samt en engangssum på 197.600 kr. Henset hertil og sammenholdt med oplysningerne om [redacted] frivillige pensionsordninger i Spar Nord Bank og resultatet af bodelingen i øvrigt finder landsretten efter en samlet vurdering, at [redacted] – uanset der er stor forskel på værdierne af ægtefællernes pensionsrettigheder – ikke er stillet urimeligt i pensionsmæssig henseende, jf. retsvirkningslovens § 16 e. Landsretten tager derfor også i forhold til påstand 4 [redacted] frifindelsespåstand til følge.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part eller til statskassen.

Th i k e n d e s f o r r e t:

M
[redacted] frifindes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part eller til statskassen.

Kristian Petersen

Hans-Jørgen Nymark Beck

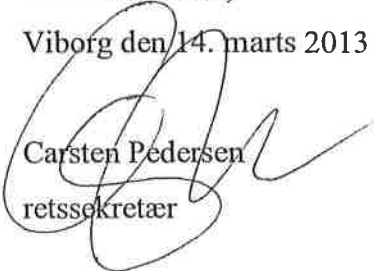
Kirsten Thorup

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 14. marts 2013

Carsten Pedersen
retssekretær

